

Zápis

z rokovania DPS pre stabilizáciu verejnoprávneho vysielateľa

dátum: 6. augusta 2020 o 11,00 h; **miesto:** veľká zasadačka I. posch. Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP; Bratislava; **zúčastnení:** podľa prezenčnej listiny

Program:

1. Otvorenie.
2. Diskusia k návrhu legislatívneho materiálu vypracovaného Ministerstvom kultúry SR.
3. Rôzne.

Predseda DPS **Anton Škreko** na úvod privítal všetkých zúčastnených. Priblížil, aby sa proces prípravy návrhov zákonov, legislatívneho riešenia, posunul tak, aby konkrétne návrhy boli pripravené a schválené do konca roka 2020. Členom DPS boli zaslané pracovné návrhy novely zákona o úhrade za služby verejnosti a novely zákona o RTVS, ktoré budú predmetom dnešného rokovania DPS.

Pokračoval v prezentácii, ktorú vypracovala Mediálna spravodajská služba EBU. V uvedenej prezentácii sa analyzuje a porovnáva financovanie RTVS s verejnoprávnymi vysielateľmi v iných krajinách, ktoré sú združené v EBU. RTVS je finančne poddimenzovaná, viac ako 15 rokov sa nemenila výška tzv. koncesionárskeho poplatku.

Ďalej **p. Škreko** uviedol, že cieľom návrhov zákonov je RTVS nielen stabilizovať, ale aj následne rozvíjať. Aj napriek zlej finančnej situácii RTVS funguje dobre, dlho sa to ale nemusí dať udržiavať. Spomenul aj vysielanie reklamy. RTVS má obmedzenie na vysielanie reklamy. Ide len o doplnkový zdroj financovania. Zároveň hovoril aj o tom, že na Slovensku je široká miera úľav a oslobodení pri platení koncesionárskych poplatkov. Na základe štatistiky je to pri poslednom oslobodení dôchodcov od platenia úhrad cca 13 miliónov. Dotkol sa aj problematiky valorizácie, pravidelného prehodnocovania výšky koncesionárskeho poplatku.

Následne **p. Škreko** pokračoval v prezentácii plánu, ktorý vypracovala RTVS a ktorý hovorí o tom, aký dopad by mala zmena sadzby na výber úhrad. Návrh 7 eur je ešte z roku 2016,

Bratislava | 6. augusta 2020

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava

vtedy ale neboli úľavy, ktoré sú dnes. Hovoril, že v súčasnej situácii by sme mali uvažovať o sadzbe vo výške medzi 8 a 9 eur mesačne. Prevádzkové príjmy RTVS by boli v tomto prípade okolo 120 miliónov eur. Až vtedy bude možné vytvárať pridanú hodnotu, nové formáty, či obsahy, ktoré budú súčasťou audiovizuálneho dedičstva, poskytovať nové služby – napr. online služby. Navyše, RTVS by v prípade takéhoto zvýšenia bola zastabilizovaná a prostredníctvom zmluvy so štátom by sa naplno podporovala nová pôvodná audiovizuálna tvorba.

Jaroslav Rezník, GR RTVS, doplnil, že RTVS dostávala v uplynulých rokoch kompenzačné dotácie, ktoré pomohli udržať optimálny stav. Priblížil, že rozhlas dnes prevádzkuje 5 programových služieb (nerátajúc tie, ktoré sú poskytované výlučne online). Televízia je na chvoste v počte programových služieb. Má 3 vysielacie okruhy (z toho jednotka je univerzálny a dvojka je určená pre deti a mládež, náročného diváka, šport a národnostné menšiny). Napr. Česká televízia má 6 programových služieb. Plán je osobitná služba na šport. Ak RTVS spustí viac programových služieb, bude len dobiehať okolité, porovnateľné krajiny. V prípade optimalizácie financovania by sa RTVS mohla do dvoch rokov dorovnať porovnateľným krajinám.

Uviedol, že prioritne treba financovať koncesionárskymi poplatkami, nebráni sa však aj financovaniu zo štátneho rozpočtu. Bez ohľadu na mechanizmus je nevyhnutné financovanie navýšiť. Celkový príjem RTVS je dnes cca 180 miliónov eur – z toho jedna tretina ide len na prevádzku (30 mil. mzdy, odvody a služby a 30 mil. Towercom). Za ostatné 3 roky RTVS zásadne znížila vnútorný investičný dlh na hmotnom majetku – nápor na financie v tomto ohľade by teda v budúcnosti mohol byť nižší. Uviedol, že sadzba medzi 8 a 9 eur by riešila problém financovania optimálne.

Anton Škreko sa posunul k návrhu zákona. Upriamil pozornosť na navrhovaný § 6 zákon o úhrade. Uviedol, že sadzba úhrady vzíde z ďalších diskusií. Dotkol sa témy valorizácie. Je predpoklad, že by sa sadzba úhrady valorizovala každé 4 roky. Bolo by dobré, keby systém valorizácie nevyžadoval ďalšiu legislatívnu aktivitu, ale bol automatizovaný. Ďalej uviedol, že tzv. dohodári sa nezapočítavajú do počtu zamestnancov. Dotkol sa aj zmeny zákona o RTVS. Je dôležité, aby RTVS plnila úlohy aj v digitálnom prostredí – aplikácie, audiovizuálne mediálne služby na požiadanie, platformy. RTVS by mala byť prítomná aj v regiónoch.

Zuzana Mistríková položila otázku, aký je harmonogram práce, koľko časového priestoru je na prípravu zákona.

Bratislava | 6. augusta 2020

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava

Anton Škreko uviedol, že najneskôr začiatkom septembra 2020 by sa mal začať legislatívny proces. Posledný augustový týždeň by sa ešte stretli členovia DPS na záverečné dofinalizovanie návrhu zákona. Aj po MPK by sa mohlo konať intenzívne zasadnutie DPS na vyhodnotenie pripomienok.

Milan Materák poukázal na to, že je potrebné radikálne zvýšenie koncesionárskych poplatkov. Problémom je, ako zvýšenie bude vnímať verejnosť – verejnosť nerozumie, prečo potrebujeme verejnoprávneho vysielateľa. Bude nevyhnutná komunikácia potreby zvýšenia – tzv. osveta.

Patrik Pašš poďakoval za analytický materiál. Podľa jeho analýzy by sa mal koncesionársky poplatok pohybovať na úrovni 13 eur na mesiac, ak chceme dostať RTVS na priemer európskych televízií. Vyzval na dopracovanie analýzy na výkon televízie – čo a za koľko. Aby sme vedeli argumentovať, čo dostávame za peniaze, čo môžeme očakávať. Aktuálna otázka je, ako komunikovať k verejnosti.

Martin Šmatlák v reakcii na p. Pašša sa dotkol otázky, ako merať výkon RTVS. Počet sledovacích hodín, pozícia na trhu – aké parametre majú byť použité na meranie výkonu RTVS? Za kľúčové považuje zvýšenie koncesionárskeho poplatku a zavedenie valorizačného mechanizmu. Vyjadril sa k štvorročnému valorizačnému mechanizmu s tým, že lepšie by bolo valorizovať každoročne. V roku valorizácie môže dôjsť k inflácii.

Zuzana Mistríková uviedla, že netreba zabúdať aj na diskusiu o obsahu a význame RTVS pre verejnosť s verejnosťou. Počas prípravy návrhu zákona je potrebné paralelne viesť túto diskusiu a pripraviť argumentáciu zrozumiteľnú pre divákov.

Kristián Čekovský nadviazal na p. Mistríkovú a hovoril o očakávaniach od RTVS. Vyjadril sa, že nie je zástancom toho, aby v zákone bolo napísané, čo presne má vysielateľ robiť. Význam má aj projekt riaditeľa, s ktorým prichádza pri svojej voľbe – zákon by mu mal umožniť realizovať ho. Ako štruktúrovať výdavky z rozpočtu RTVS? Či rámcovo v zákone štruktúrovať aj výdavky tak, aby náklady na jednu činnosť boli neúmerne voči iným (napr. na šport). Aké sú teda úlohy RTVS a ako sa majú financie prerozdeliť pre tieto jednotlivé oblasti, bude kľúčovou otázkou bezprostredne súvisiacou s úpravami financovania RTVS.

Marian Urban sa venoval téme obsahu. Komunikovať verejnosti by sa malo, akým obsahom (ako) sa verejnoprávny vysielateľ líši od súkromných vysielateľov. Aká má byť televízia v horizonte 15 rokov.

Kristián Čekovský uviedol, že vytvorenie spravodajského kanála by dalo príležitosť žurnalistom z regiónov, ale aj kvalitnej verejnoprávnej investigatívnej žurnalistike.

Martin Šmatlák uviedol, že komunikačná zodpovednosť k divákovi je plne v kompetencii RTVS. Komunikačnú zodpovednosť k politickému prostrediu má ministerstvo.

Zuzana Mistríková uviedla, že štát ide ukladať povinnosť občanom, mal by komunikovať zámer, aby sa zjednodušila aj priechodnosť v politickom spektre.

Petra Satinová, MH SR, naznačila problém politického sporu. Niektoré politické strany majú v programe, že koncesionárske poplatky zrušia. Ocenila, že tzv. dohodári sú z platenia koncesionárskych poplatkov vyňatí. V rozpočte RTVS bol prebytok, požiadala RTVS o vysvetlenie. Kvantifikovali si rôzne alternatívy platby za zamestnávateľov, ako napríklad aj z tržieb. Navrhujú však to, aby zamestnávatelia neplatili vôbec. Hľadali však riešenie, ako sanovať takýto výpadok pre RTVS:

- to, čo platia zamestnávatelia nech sanujú občania,
- navýšiť reklamu pre RTVS (uvoľnenie limitu),
- zrušenie dabingu, ako navrhuje Revízia výdavkov na kultúru,
- zvýšiť finančnú disciplínu zo strany občanov.

Ján Solík, MH SR, položil otázku, ako sú zakomponované firmy v iných štátoch, pokiaľ ide o platby. V analýze túto informáciu nenašiel.

Patrik Pašš v reakcii na pani Satinovú uviedol, že sa opierame o programové vyhlásenie vlády, kde je zámer zvýšiť koncesionárske poplatky a hľadáme spôsob, ako ho naplniť. Dôvodom, prečo treba riešiť koncesionárske poplatky a riešiť problémy RTVS, je aj kultúrne a humanizujúce pôsobenie na spoločnosť.

Radka Doehring v reakcii na MH SR vysvetlila, prečo sa v rozpočte RTVS vyskytuje prebytok. Rozpočet – prenášajú časť záväzkov do nasledujúceho roku, kde ho používajú. Limity od MK SR nevie dopredu. Prebytok obsahuje aj záväzky aj úsporu (nie vyššie, ako 5 mil.). Licenčné práva na šport sú každý rok drahšie. Od zamestnávateľov vybrali 12 mil., z toho 2,5 mil. bol starší výber. Bežný výber je 10,5 mil. od zamestnávateľov. Dôchodcovia – ukazuje sa, že kompenzácia vo výške 8 mil. nebude stačiť. Už dnes chýba 9,5 mil.

Jaroslav Rezník v reakcii na MH SR uviedol, že podiel reklamy v RTVS je 0,5 %. Nesúhlasí, aby bol program prerušovaný reklamou. Titulkovanie a zrušenie dabingu by malo potom platiť aj pre komerčné televízie. Tu ale nevidí skutočnú úsporu ani reálnu cestu.

Martina Zbojová, SBA, hovorila o duplicitnej povinnosti zamestnávateľov pri platení úhrad. Je potrebný kontrolný a sankčný mechanizmus platby obyvateľov.

Jaroslav Rezník uviedol, že úspešnosť výberu úhrad je 95 %.

Radka Doehring uviedla, že zákon upravuje informácie, ktoré môžu dostať od distribútorov elektriny. Po 2 mesiacoch porovnávajú štatistiky s registrom, vyhľadávajú neplatičov. Snažia sa, aby sa dlh nepremlčal.

Zuzana Mistríková načrtla tému diskusií medzi MK SR a MH SR – problematika sadzieb pre zamestnávateľov. Percento reklamy má dopad aj na súkromné televízie.

Anton Škreko uviedol, že bude aj medzirezortná diskusia, postupne sa začne pracovať aj na doložkách. Duplicita platieb zamestnávateľov je „iluzórna“. Zamestnávatelia neplatia „za zamestnanca“. Počet zamestnancov je len definičný znak na výpočet sadzby úhrady. Pri práci DPS vychádzame z programového vyhlásenia vlády SR, nie z programov jednotlivých politických strán.

Kristián Čekovský predniesol pripomienky k návrhu zákona. Predkladanie rozpočtu RTVS – dá sa zverejňovať aj skôr? Zabezpečiť nové médiá – RTVS by mohlo robiť spravodajstvo aj online. Oblasť hospodárenia a transparentného nakladania s financiami – vedenie centrálného

Bratislava | **6. augusta 2020**

registra námetov a jeho funkčnosť (všetky námety aby prechádzali registrom a boli náležite hodnotené).

Anton Škreko poďakoval za diskusiu a zhrnul závery a úlohy.

- (i) Členovia DPS pošlú pripomienky k návrhu zákona do 14.8.2020.
- (ii) Od 17.8.2020 bude prebiehať vyhodnotenie týchto pripomienok ministerstvom.
- (iii) V týždni od 24. 8. 2020 sa uskutoční ďalšie rokovanie DPS. Bude sa diskutovať aj o komunikačnej stratégii zvýšenia.

Zapísala:

Adriána Filová

Schválil:

Anton Škreko, predseda DPS, generálny riaditeľ SMAaAP MK SR